

Obsah

Předmluva	13
ÚVOD (<i>Wolf B. Oerter</i>)	
Koptské rukopisy z Nag Hammádí – stručný přehled	17
Rozdíly a společné rysy kodexů II, III, IV a VII	20
<i>Kodex IV</i>	20
Berlínský gnostický kodex (BG 8502)	22
<i>Historie nálezu a vydání</i>	22
<i>Popis</i>	24
Skladba listů a stav zachování	24
Paginace	25
Vzhled textu	25
Obsah	26
Testimonia a paralelní verze	26
Vazba – původní, nebo ne?	27
Makulatura a otázky datování	28
<i>Paleografie</i>	28
Charakter písma a layout	28
Interpunkční a diakritická znaménka	29
Zdobení textu a nadpis	31
Supralineární čára	31
Korektury	32
Jazyk překladu: koptština, jazyk originálu: řečtina	33
Koptská abeceda	35
Literatura (výběr)	36

TAJNÁ KNIHA JANOVA

(NHC II/1, 1,1–32,10; NHC III/1, 1,1–40,11;

NHC IV/1, 1,1–49,28; BG 8502/2, 19,6–77,7)

(*Úvod, překlad a komentář Zuzana Vítková*)

Úvod	41
1. Obsah	41
2. Datace a dochované verze	41
3. Název, zařazení, literární paralely	42
4. Prolog	44

5. Vyšší theogonie: triáda Otec – Matka – Syn	45
6. Nebeský Adam	48
7. Nižší theogonie: Sofia a její syn demiurg.....	48
8. Náprava Sofiina pochybení a intriky archontů.....	51
9. Stvoření pozemského Adama.....	51
10. Rajský příběh a stvoření Evy	53
11. Uvedení sexuality do člověka	55
12. Katechetický dialog o osudu duší	56
13. Nápodobný duch	57
14. Potopa (výklad Gn 6,5nn).....	59
15. Andělé a ženy (výklad Gn 6,1–4)	60
16. Hymnus o třech sestupech Prozřetelnosti	62
17. Závěr traktátu	64
18. Edice a literatura	64
Tajná kniha Janova (BG 19,6–77,6) (překlad z koptštiny)	72
Tajná kniha Janova (NHC II/1, 1–32,10) (překlad z koptštiny)	73
[1. Prolog]	72 / 73
[1.1 Vymezení obsahu spisu]	73
[1.2 Jan a Arimanios].....	72 / 73
[1.3 Jan a Ježíš].....	72 / 73
[2. První část: theogonie a kosmogonie]	74 / 75
[2.1 Theogonie: trojice Otec – Matka – Syn].....	74 / 75
[2.1.1 Monáda: Otec].....	74 / 75
[2.1.2 Hranice poznání].....	78 / 79
[2.1.3 Matka: Barbeló].....	78 / 79
[2.1.4 Barbeló nechává povstat nové aióny; jejich uspořádání]	81 / 81
[2.1.5 Syn: Samozrozený].....	82 / 83
[2.2 Vyšší kosmogonie: Veškerenstvo]	84 / 85
[2.2.1 Ustanovení Samozrozeného]	84 / 85
[2.2.2 Čtyři světla]	86 / 87
[2.2.3 Nebeský Adam a ostatní obyvatelé aiónů čtyř světél]....	88 / 89
[2.3 Nižší theogonie: Sofia a její syn demiurg]	90 / 91
[2.3.1 Sofiino pochybení]	90 / 91
[2.3.2 Vznik Jaldabaótha]	90 / 91
[2.3.3 Ustanovení Jaldabaótha]	92 / 93
[2.4 Nižší kosmogonie: vznik demiurgova světa].....	92 / 93
[2.4.1 Zplození dvanácti andělů]	92 / 93
[2.4.2 Ustanovení králů, mocí, andělů, sil a mocností].....	96 / 97
[2.4.3 Jaldabaóthova domýšlivost].....	100 / 101

[3. Druhá část: soteriologie a antropologie. Výklad Gn 1–7]...	100 / 101
[3.1 Pokání a obnovení Sofie].....	100 / 101
[3.2 Stvoření Adama].....	102 / 103
[3.2.1 Zjevení prvního Člověka].....	102 / 103
[3.2.2 Tvoření Adamova duševního těla]	104 / 105
[3.2.3 Andělé tvoří části Adamova těla a působí v nich; melothésie Zoroastrovy knihy]	105
[3.2.4 Oživení Adama]	116 / 117
[3.2.5 Žárlivost mocností]	118 / 119
[3.2.6 Myšlenka světla je poslána k Adamovi]	118 / 119
[3.2.7 Stvoření látkového Adama ze čtyř živlů].....	120 / 121
[3.3 Rajský příběh].....	122 / 123
[3.3.1 Strom života]	122 / 123
[3.3.2 Strom poznání]	122 / 123
[3.3.3 Stvoření ženy]	124 / 125
[3.3.4 Působení Myšlenky světla]	126 / 127
[3.3.5 Prokletí a vyhnání z ráje].....	128 / 129
[3.3.6 Svedení Evy Jaldabaóthem]	128 / 129
[3.3.7 Sét a příchod Ducha]	130 / 131
[4. Katechetický dialog o údělu duší; výklad Gn 6]	132 / 133
[4.1 Budou všechny duše spaseny?]	132 / 133
[4.2 Budou duše spaseny bez skutků askeze?]	134 / 135
[4.3 Kam tyto duše půjdou po smrti?]	134 / 135
[4.4 Co se stane s nevědomými dušemi?].....	134 / 135
[4.5 Jak se nevědomé duše znovu narodí a prožrou?]	136 / 137
[4.6 Co se stane s odpadlými dušemi?].....	136 / 137
[4.7 Jaký je původ nápodobného ducha?]	138 / 139
[4.7.1 Zplození osudu]	138 / 139
[4.7.2 Potopa]	140 / 141
[4.7.3 Andělé a dcery lidské (Gn 6,1–4)]	140 / 141
[5. Působení spásné bytosti (Matka-Otec)].....	142
[5. Působení spásné bytosti (tři sestupy Prozřetelnosti)]	143
[6. Závěrečný rámeček traktátu: Jan a Ježíš].....	146 / 147
[7. Název].....	146 / 147

SVATÁ KNIHA VELKÉHO NEVIDITELNÉHO DUCHA
(EVANGELIUM EGYPTANŮ)
(NHC III/2, 40,12–69,20 a IV/2, 50,1–81,2)
(Úvod, překlad a komentář Pavel Ryněš)

Úvod	151
1. Název a zachovanost	151
2. Datace, autor a místo sepsání	152
3. Struktura, obsah, hlavní motivy a postavy a teologie spisu	153
4. Religionistické a žánrové zařazení	155
5. Edice a literatura	156
Svatá kniha velkého neviditelného Ducha (Evangelium Egyptanů) (překlad z koptštiny)	158
[Nadpis]	158
[Nejvyšší Otec]	158
[Další bytosti]	158
[Vzdávání chvály]	159
[Trojmužné dítě vzdává chválu]	160
[Působení Prozřetelnosti]	160
[Slovo vzchází z velkého Ducha]	161
[Adamas, první Člověk]	161
[Spojení Slova s Adamantem]	162
[Zrození čtyř světél a doplnění osmic]	162
[Otcovo sémě je nazváno semenem velkého Séta]	163
[Duchovní shromáždění]	164
[Velký Sét vzdává chválu]	164
[Pléstihea, panna se čtyřmi prsy]	164
[Sémě velkého Séta]	164
[Saklas, vládce nad chaosem]	165
[Příchod Pokání]	165
[Příprava sémě velkého Séta]	166
[Potopa a jiné pohromy]	166
[Velký Sét vidí ďáblovu dílu]	166
[Strážci neporušitelného pokolení]	167
[Seslání velkého Séta pro záchranu svého pokolení]	167
[Hymny]	169
[Závěr]	169
[Kolofón]	170
[Název]	170

POUČENÍ SILVANOVA (NHC VII/4, 84,15–118,9)

(Úvod, překlad a komentář Marek Dospěl)

Úvod	173
1. Dochované rukopisy	173
2. Forma a žánr	174
3. Poučení Silvanova v kontextu gnostické literatury	176
4. Poučení Silvanova a antická filosofie	178
5. Poučení Silvanova a alexandrijská filosofie a teologie	180
6. Poučení Silvanova a židokřesťanství	182
7. Místo a doba vzniku spisu	183
8. Název a autorství spisu	185
9. Struktura a obsah spisu	187
10. Edice a literatura	189
Poučení Silvanova (překlad z koptštiny)	193
[Nadpis]	193
[Boj duše proti vášním a špatným myšlenkám; výzva k následování mysli a rozumu]	193
[Výzva k přidržení se nauky tohoto spisu]	195
[Exkurs o moudrosti a pošetilosti]	196
[Složky lidské bytosti a jejich původ; výzva ke správné životní volbě] .	198
[Přijetí Krista a porážka Protivníka]	199
[Nešířit tajemně se tvářící řeči, ale přijmout Krista za světlo mysli] ...	200
[Jedno a mnohé; Kristus je světlem pro všechny; topologická teologie]	202
[Poznat Krista znamená poznat Boha]	203
[Kristovo vtělení a pozemské dílo spásy]	204
[Výzva k rozhodnutí přijmout Krista]	205
[Varování před Duchem špatnosti a mocnostmi]	205
[Kristus a jeho mnohé přídomky]	206
[Rozum a zbožnost činí člověka podobným Bohu]	207
[Mít Krista, anebo padnout do spárů divé zvěře]	208
[Kristovo dílo spásy v tomto světě (podsvětí); chvalo zpěv na Boha] ..	209
[Boj proti mocnostem a Protivníkovi; bázeň Boží]	211
[Boží spása je pro všechny; Boží vlastnosti]	212
[Závěrečná povzbuzení k následování Boží cesty a k útěku od zla]....	213
[Kolofón]	214

Tabulka rukopisů z Nag Hammádí a jejich zkratek	215
Seznam zkratek	217
Bibliografie	223
Rejstřík spisů	236
Rejstřík osobních jmen	240
Rejstřík místních názvů	242
Rejstřík vybraných pojmů	243
Ediční poznámka	245